

Leivdirnar av Inka-ríkinum

Inni í einari katólskari kirkju finnast leivdir av einum inkatempli, ið teir lótu standa fyrri at nýta rúmini sjálvir.

Hetta templið var gjørt av stórum klettum, ið vóru so væl tilhøgdir og laðaðir, at tann dag í dag ber ikki til at fáa so mikið sum ein knivsodd inn imillum teir.

Tá ið spaniolar komu, vóru hesi inkatemplini skrydd við ófatilgum ríki-dómi av gulli og silvuri, men alt varð rænt.

Upplivir Cusco liggja leivdirnar av tí størsta templinum, ið teir vita um her á leið. Tað var bygt í trimum hæddum.

Summir av klettunum viga upp til 120 tons. Alt er høgt út við hond og flutt einar tiggju kilometrar. Tað sigst, at templið er formað sum høvdið á eini puma, tí hon var eitt heilagt dýr og býurin Cusco var bygdur í pumaskapi seinastu ferð hann var endurreistur eftir stóran jarðskjálvta.

Týðningarmesta templið var sóltemplið, men annars høvdu teir eisini tempul fyrri mánan og stjornurnar,

vatnið og undirgrundina. „Pacha Mama“, móðir jarðarinnar, var ein týðandi partur av trúgv teirra. Jorðin var livandi, tí hon gav groði.

Tað var sagt okkum at templini vóru bygd við sjálvboðnari arbeiðsmegi, tí inkafólkið hevði ikki trælir. Vit kunnu kanska nevna hetta sjálvboðið træladomi, tí inkafólkið nýtti sama hátt sum spaniolar, tá ið teir vunnu land. Teir tvingaðu øll onnur at átaka sær inkatrúgv og livihátt.

Tað er ein stór uppliving at spáka runt í Casco. Á hvørjum horni standa fólk og selja: tú kanst keypa alt á gotunum, ullvörur, frukt, mat, grønmeti, seym og skrávur. Einaaðni gera teir sandalir av gomlum bildekkum, í aðrari gotu sita menn og konur við seymmaskinum og seyma fyrri fólk.

Keypa sær máltíð á gotuni

Býurin er ógvuliga áhuga-verdur, tí hann er ein blandingur av sponsum byggisniði og leivdum frá inkatíðini.

Cusco er heldur turist-

kendur, men kortini so stórir, at tað ber væl til at ganga ein túr uttan at rena seg inn í ein fransa ella týskara. Tað ber altíð til at fáa sær ein bita, tí á hvørjum horni standa fólk við grýtum, har tú kanst keypa tær eina góða súpan ella kanska okkurt kjøt steikt á spjóti. Tað smakkar væl, hóast tú ikki altíð veit, hvat slag tað er.

Tú verður ávaraður ímóti at fara oman á jarnbreytarstøðina á náttartíð. Har búgva tey fátækastu í býnum, har sæst eisini skilligur munur á teim stásiligu húsunum í miðbýnum og á teimum har niðri, ið eru gjørd av kassafjalum og burturkasti.

Á hesum staði verður tað ikki roknað sum brotsverk at karva ryggsekkinn upp hjá onkrum kapitalisti. Hevur hann ráð at ferðast so langa leið, so hevur hann ætlandi ráð at missa einar skógvar ella urið og mappuna hjá sær.

Tað verður mestur sæd sum eitt rættvíst býti av ríkiðominum í heiminum.

Klokkan seks seinnapartin er longu myrkt, og so fara fólk út á goturnar, sum tey gera í flestøllum býum og bygdum her á leið. Her eru nógv tiltøk, bæði fyrri mógvandi og ómógvandi.

Eitt av teimum, sum er væl umtókt, er at fara á Peña. Hetta er framsýning av upprunaligum fólkasangi og tónleiki og kanska eisini dansur.

Ólið slær sum hamarinn

Tað er hugtakandi at hoyra floyturnar og gitararnar. Tónleikurin er ein blandingur av upprunaligum indianskum og sponsum. Tú verður ongantíð troyttur av hesum tónleiki, ið setir teg fleiri hundrad ár aftur í tíðina, og vit vóru oftani á Peña, bæði her og seinni á ferðini.

Peruanska ólið er gott, men tú verður næstan frá-haldsmaður, tí í tunnu luftini slær tað sum hamarinn teir fyrstu dagarnar.

Vanligt er at drekka te við cocabløðum, tí tað stimbrar og er gott fyrri hæddarsjúku. Cocabløðini verða dyrkað niðri í láglandinum,

og tey fáast til keyps á hvørjum horni.

Tað er vanligt at tryggja hesi bløðini sum stimbur. Tað er flestøllum kunnugt, at kokain verður útvunnið av tí stimbrandi evninum, ið er í bløðunum. Tað er sjálvandi ikki loyvt at gera Kokain í Peru, men tað er loyvt at selja og tryggja bløðini, sum fólkinum lystir.

Vit ætlaðu okkum at vera triggjar dagar í Cusco, áðrenn leiðin gekk víðari til inkabýin Macchu Picchu. Hesin áhugaverdi og kendi inkabýurin varð funnin av fornfrøðinginum Hiram Bingham í 1911. Hann liggur um 100 kilometrar frá Cusco. Tú kanst fara hagar við tóki ella bussi, men tað ber eisini til at koyra ein part av vegnum og ganga restina av leiðini eftir gomlu inkagotuni, ið varð gjørd av inkafólkinum og nýtt í fleiri hundrad ár til at flyta vörur og fólk eftir.

Henda gotan er um 40 kilometrar long og gongur upp um trý høg fjallaskorð. Tað mundi vera lítið av miklum.

Tí siggi eg ongan mun á frælsi og ikki frælsi

Á eini skrivstovu sita nakrir persónar, sum avgerðir taka, framtíðarlagnuna hjá menniskju, um hann ella hon út í kuldan skal blakast.

Tað rópa tey frælsi? at onnur fyrri ein annan avgerðir taka, hvat er tá munur á frælsi og ikki frælsi, tá ein ikki sínar egnu avgerðir sleppur at taka?

Øll lond vilja hava frælsi, frælsi, har tey sjálvi markið skulu seta? Tí siggi eg ongan mun á frælsi og ikki frælsi, tá aðrir um minar avgerðir skulu meta.

Frælsi vilja øll hava, tað frælsið, at kunna taka avgerðir frælst, tó ikki tað frælsið, sum í heiminum í dag valdar, tí tað frælsið er ikki bert ófrælst, tað er falskt!

Balardur á Berhelli
16/10-95

DANNY TRANSPORT

– tá okkurt skal koyrast ella goymast

Tlf. 19192

Ull og Magnet SEINGJARKLÆÐI

Hava tygum pínu, sár ella sjúku av ymiskum slag og ynskja tygum linna fyrri hetta, so hava vit móguliga júst loysnina á tínum trupulleikum.

Heimskendu ull- og magnet-seingjarteppini eru nú at fáa eisini í Føroyum. Ullin er av geitarlombum í Tibet fjøllunum (minnir nógv um føroysku ullina), og magnetirnar koma av elektriskum bylgjum í teppinum.

Hesi teppi kunnu eftir stuttari tíð linna ella heilt taka burtur tygara pínu, umframt at tey eru behagilig at liggja á. Royndir aðrastaðni hava víst, at teppini m.a. hava hjálpt sjúklingum við: gikt, bruna, astma, allergi, diskusprolaps, sárum á kroppinum, magapínu, ryggpínu, feilum í nervalagnum o.a. Dømi um virkningin sæst niðanfyrri.

Ull og magnetir fáast eisini í dýnum, koddum, betrekum til bilsetur, undirklæðum v.m.

Er hetta nakað fyrri tygum, so vendið tygum til

Petur Sørensen, tlf./fax 13892 ella
Vinjard Joensen, tlf./fax 13606/84074

Slap av med sine sår

Otto Pedersen, Falborggade 44, Brovst, tlf.: 98 23 14 90

– Jeg har døjet med skinnenssår i ikke mindre end 20 år, og det har været en plage både dag og nat, ikke mindst på grund af de mange smerter, men også fordi jeg har haft svært ved at sove, fordi det kløede ganske irriterende.

– Der er næsten ingen grænser for, hvad jeg har prøvet i årenes løb af såvel lægelig

som alternativ behandling, men intet har kunnet hjælpe mig. Det være sig forskellige former for salver, ligesom jeg har været på sygehuset for at få lys. Derfor bliver man jo pludselig motiveret til at prøve andre alternative behandlingsformer.

Otto Pedersen investerede i magnetsenge-tøj, og pludselig slap han af med de væs-kende sår på benene. I løbet af kun to måneder kunne han konstatere resultatet.

